

Rahataitomokien välttäminen

Rahan käyttöä oppii siinä missä muitakin taitoja – harjoittelemalla. Taitoja voi aina kehittää ja koskaan ei ole liian myöhäistä aloittaa opettelua.

Alla on koottu tyypillisimpiä rahataitomokia sekä ratkaisuja rahataitomokien välttämiseen – jotta näitä mokia ei tarvitse tehdä itse.

Ensimmäinen moka: otat velkaa ilman kunnon harkintaa

Lainoja markkinoidaan paljon, mutta pidä pää kylmänä. Vertaile eri lainatarjoajien hintoja ja sopimusehtoja. Oma pankkisi neuvoo sinua eri rahoitusvaihtoehdoista ja tekee arvion mahdollisuuksistasi maksaa laina takaisin. Ota lainaa vain, jos todella tarvitset sitä (esimerkiksi opiskelun rahoittaminen, oman kodin hankinnat), ja varmista, että pystyt maksamaan sen takaisin.

Pikavipit ovat helppo ja nopea tapa saada rahaa, mutta ne voivat tulla kalliiksi. Laina pitää aina maksaa takaisin, ja monissa vipeissä on korkeat korot ja suuret kulut. Myös luottokorttiostot on takaisinmaksettavaa lainaa.

Kysy itseltäsi: Onko hankinta tehtävä juuri nyt vai voiko sitä siirtää? Jos minulla ei nyt ole varaa maksaa ostostani ottamatta velkaa, onko minulla varaa siihen myöhemmin – kuluineen ja korkoineen?

Jos alkaa tuntua siltä, että tarvitset velkaa velan päälle, ota yhteyttä omaan pankkiisi. Yhdessä voitte kartoittaa tilanteesi ja etsiä sinulle sopivan rahoitusjärjestelyn, jotta pystyt maksamaan velkasi takaisin.

Ratkaisu

Jos rahatilanteesi joutuu epätasapainoon, älä heti ota velkaa. Ota ensin selvää, miten muuten saisit asiat hallintaan. Tärkeintä on, ettet jää tilanteeseesi yksin, vaan keskustele tilanteesta läheistesi kanssa.

Ota myös yhteyttä pankkiin ja laskuttajiin ja kysy ammattilaisten neuvoa. Vertaile eri lainatarjoajien hintoja ja sopimusehtoja. Oma pankkisi neuvoo sinua eri rahoitusvaihtoehdoista ja mahdollisuuksista tehdä muutoksia olemassa olevien lainojen maksuohjelmiin. Pankin ratkaisuehdotukset perustuvat arvioon mahdollisuuksistasi maksaa laina takaisin.

Seuraava moka: laskut jäävät maksamatta

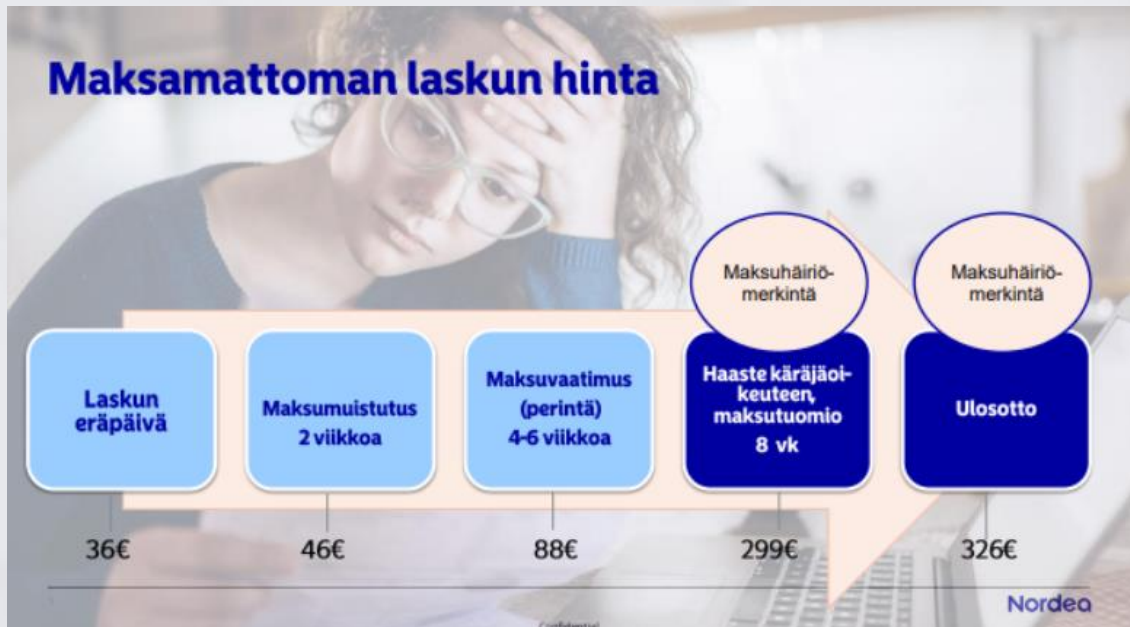
Laskut kannattaa maksaa aina ajallaan. Tällöin niihin ei kerry ylimääräisiä kuluja ja säästyt isoilta harmeilta.

Jos laskusi jää maksamatta etkä maksa sitä maksumuistutuksen jälkeenkään, siitä seuraa suunnilleen seuraava tapahtumaketju:

Maksumuistutuksen jälkeen lasku siirtyy perittäväksi ja sinulle tulee siitä kaksi perintäkirjettä: ensimmäinen 4 viikkoa ja toinen 6 viikkoa eräpäivän jälkeen. Tässä vaiheessa voisit vielä maksaa velan, mutta silloin siihen olisi jo kertynyt reilusti kuluja ja viivästyskorkoa.

Kun eräpäivästä olisi kulunut 2–3 kuukautta ja lasku edelleen maksamatta, käräjäoikeus lähettää haasteen. Jos haastehakemusta ei vastusteta, käräjäoikeuden yksipuolisesta tuomiosta tulisi maksuhäiriömerkintä, ja maksamaton velka siirtyisi ulosottoon.

Vaikka maksamaton lasku ei ehtisi aiheuttaa maksuhäiriömerkintää, jokainen perinnän vaihe paisuttaa maksettavaa summaa. Alla esimerkki maksamattoman laskun hinnasta.

Ratkaisu

Maksa laskut eräpäivänä. Jos se ei onnistu, soita laskuttajan palvelunumeroon ja pyydä muutama päivä lisäaikaa. Yleensä laskuttajat arvostavat yhteydenottoa ja voit saada haluamasi lisäpäivät. Joka tapauksessa pyri maksamaan lasku aina heti kun voit. Edellä kuvattu haaste- ja perintäprosessi katkeaa heti, kun maksat laskun. Pahin virhe, jonka voit tehdä rahatilanteesi kannalta, on jättää maksamattomat laskut pinkkaan kasaantumaan.

Jos et pysty maksamaan olemassa olevan lainasi maksuerää, ole yhteydessä pankkiisi. Sinulla voi olla mahdollisuus saada maksuvapaata tai lainasi maksuohjelmaa voidaan muutoin muuttaa. Tärkeintä on, että olet yhteydessä pankkiin, jotta voitte yhdessä yrittää löytää ratkaisuja velan takaisinmaksuun.

Vihoviimeinen moka: luottotietojen menetys

Luottotietojen menettämisestä voi koitua vakavia seurauksia. Usein laskun maksamatta jättämisen vakavuuden ymmärtää vasta siinä vaiheessa, kun puhtaat luottotiedot olisivat tarpeen. Kun maksuhäiriömerkintä syntyy, ei sitä enää saa peruutettua, ja se on voimassa keskimäärin kolme vuotta. Jos velan maksaa ja sen ilmoittaa luottorekisteriin, lyhenee merkintä kahteen vuoteen.

Luottotietojen menettäminen hankaloittaa monia arkipäivän asioita. Esimerkiksi opintolainan, luottokortin tai vakuutusten saaminen vaikeutuu ja matkapuhelin- tai laajakaistaliittymän avaaminen saattaa vaatia ennakkomaksuja tai vakuuksia. Myös asunnon vuokraaminen tai jopa työpaikan saaminen saattaa vaikeutua, jos vuokran- tai työnantaja tarkistaa luottotiedot.

Maksuhäiriömerkintä voi vaikuttaa myös ennen merkintää tehtyihin sopimuksiin. Esimerkiksi luottokorttiin ei myönnetä enää korkeampaa luottorajaa ja voimassa olevat luotot voivat joutua tehotarkkailuun.

Ratkaisu

Jos luottotiedot ehtivät jo mennä ja velkaa on kertynyt, hae aktiivisesti apua. Älä anna periksi. Velkaantunut voi pyytää apua esimerkiksi [talous- ja velkaneuvonnasta](#) tai [takuusäätiöstä](#).

